

CHÍNH PHỦ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 552/BC-CP

Hà Nội, ngày 13 tháng 10 năm 2023

BÁO CÁO TÓM TẮT
Công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật năm 2023
(Từ ngày 01 tháng 10 năm 2022 đến ngày 30 tháng 9 năm 2023)

Kính gửi: Quốc hội

Năm 2023, tình hình thế giới, khu vực và trong nước tiếp tục diễn biến nhanh, phức tạp. Bám sát sự lãnh đạo của Trung ương Đảng và Quốc hội, Chính phủ đã cùng các bộ, ngành, địa phương triển khai đồng bộ, quyết liệt các chương trình, kế hoạch, giải pháp phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; góp phần bảo đảm an ninh, trật tự, phục vụ nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội và đối ngoại của đất nước. Kết quả như sau:

I. TÌNH HÌNH, KẾT QUẢ CÔNG TÁC PHÒNG, CHỐNG TỘI PHẠM VÀ VI PHẠM PHÁP LUẬT

1. Công tác chỉ đạo, điều hành

Chính phủ ban hành Nghị quyết về nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, dự toán ngân sách nhà nước và cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia năm 2023; trong đó, chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương tiếp tục chủ động nắm, phân tích, dự báo sát tình hình thế giới và khu vực, nhất là sự điều chỉnh chính sách của các nước lớn; kịp thời tham mưu, ban hành và thực hiện các chủ trương, đối sách phù hợp nhằm giữ vững chủ quyền, lợi ích, an ninh quốc gia, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, phục vụ hiệu quả nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội và đối ngoại của đất nước.

2. Công tác phòng ngừa tội phạm và vi phạm pháp luật

Tiếp tục thực hiện các chính sách phát triển kinh tế - xã hội gắn với bảo đảm an sinh xã hội, giải quyết việc làm cho người lao động, nâng cao thu nhập của người dân. Đẩy mạnh công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; triển khai nhiều kế hoạch, biện pháp phòng ngừa nghiệp vụ, tập trung làm tốt công tác quản lý, giáo dục đối tượng tại địa bàn cơ sở để phòng ngừa tội phạm, nhất là nhóm đối tượng có nguy cơ phạm tội cao, qua đó giải quyết các vụ việc và phòng ngừa tội phạm ngay từ địa bàn cơ sở.

3. Tình hình, kết quả công tác phòng, chống tội phạm trên lĩnh vực an ninh quốc gia

Tăng cường nắm sát tình hình, chủ động tham mưu với Đảng, Nhà nước các chủ trương, giải pháp, ứng xử phù hợp, bảo đảm lợi ích quốc gia, dân tộc, bảo vệ vững chắc Tổ quốc từ sớm, từ xa; tích cực giải quyết các vụ khiếu kiện phức tạp. Tuy nhiên, tình hình an ninh tại các địa bàn chiến lược còn tiềm ẩn các yếu tố gây bất ổn; vi phạm pháp luật về xuất nhập cảnh trái phép, bảo vệ bí mật Nhà nước còn diễn ra phức tạp.

4. Tình hình, kết quả công tác phòng, chống tội phạm về trật tự xã hội

Triển khai nhiều kế hoạch, giải pháp nhằm kiềm chế sự gia tăng của tội phạm về trật tự xã hội; tổ chức tấn công, trấn áp quyết liệt các loại tội phạm; tỷ lệ điều tra, khám phá tội phạm đạt 81,61%; trong đó án rất nghiêm trọng đạt 93,2%, án đặc biệt nghiêm trọng đạt 96,62%, vượt chỉ tiêu Quốc hội giao. Tuy nhiên, số vụ phạm tội về trật tự xã hội tăng 18%, trong đó nhiều loại tội phạm tăng cao và có xu hướng phức tạp trở lại.

5. Tình hình, kết quả công tác phòng, chống tội phạm về tham nhũng, kinh tế, buôn lậu

Tiếp tục rà soát, khắc phục sơ hở, thiếu sót để phòng ngừa tội phạm; chủ động nhận diện, phát hiện phương thức, thủ đoạn phạm tội mới. Phát hiện, điều tra xử lý nghiêm các hành vi tham nhũng, tiêu cực, thu hồi tối đa tài sản bị chiếm đoạt. Tuy nhiên, tình hình tội phạm tham nhũng, kinh tế, buôn lậu còn diễn biến rất phức tạp; số vụ phạm tội về trật tự quản lý kinh tế được phát hiện nhiều hơn 11,69%, số vụ phạm tội về tham nhũng và chức vụ được phát hiện nhiều hơn 51,63%.

6. Tình hình, kết quả công tác phòng, chống tội phạm về môi trường, tài nguyên, an toàn thực phẩm

Tiếp tục nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, hoàn thiện thể chế trong công tác trong công tác quản lý môi trường, tài nguyên, vệ sinh, an toàn thực phẩm. Tập trung giải quyết vi phạm pháp luật gây ô nhiễm môi trường tại các lưu vực sông, hệ thống thủy lợi. Tuy nhiên, tội phạm về môi trường, tài nguyên, an toàn thực phẩm còn xảy ra phổ biến trên nhiều lĩnh vực, địa bàn; số vụ được phát hiện nhiều hơn 18,87%.

7. Tình hình, kết quả công tác phòng, chống tội phạm trong lĩnh vực công nghệ thông tin, mạng viễn thông

Tiếp tục tuyên truyền các thủ đoạn hoạt động phạm tội trên mạng để Nhân dân nâng cao cảnh giác, phòng ngừa. Tăng cường kiểm tra, rà soát, khắc

phục các lỗ hổng bảo mật, các nguy cơ gây mất an ninh, an toàn các hệ thống thông tin, cơ sở dữ liệu. Tuy nhiên, tội phạm và vi phạm pháp luật trên không gian mạng tiếp tục tăng cao, nhất là hành vi đánh bạc qua mạng, mua bán, lách cấp thông tin, dữ liệu cá nhân; số vụ được phát hiện 203,61%.

8. Tình hình, kết quả công tác phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm và tệ nạn ma túy

Triển khai các phương án, kế hoạch đấu tranh, trấn áp tội phạm về ma túy trên các tuyến, địa bàn trọng điểm; đẩy mạnh các biện pháp đấu tranh ngăn chặn ma túy từ xa. Tuy nhiên, tình hình tội phạm ma túy tiếp tục diễn biến phức tạp; số vụ được phát hiện nhiều hơn 17,68%; trong đó có một số đường dây vận chuyển ma túy với khối lượng lớn. Tình trạng sử dụng trái phép ma túy còn diễn ra ở nhiều địa phương.

9. Tình hình, kết quả công tác quản lý nhà nước về an ninh, trật tự

- Tham mưu Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành và triển khai thực hiện Chỉ thị về tăng cường công tác bảo đảm trật tự, an toàn giao thông trong tình hình mới. Tình hình tai nạn giao thông còn diễn biến phức tạp (giảm 0,93% về số vụ; giảm 0,53% về số người chết, tăng 3,3% về số người bị thương); vẫn còn xảy ra một số vụ tai nạn giao thông đặc biệt nghiêm trọng, làm chết và bị thương nhiều người.

- Chủ động rà soát, tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc trong phòng, cháy, chữa cháy tạo điều kiện cho hoạt động sản xuất, kinh doanh. Đẩy mạnh các biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn cháy lớn, kiên quyết đình chỉ công trình, dự án vi phạm pháp luật về phòng cháy, chữa cháy. Tuy nhiên, tình hình cháy, nổ trên toàn quốc vẫn diễn biến phức tạp, số vụ cháy tăng 10,87%, số vụ nổ giảm 30%, trong đó có một số vụ cháy gây thiệt hại đặc biệt nghiêm trọng về người và tài sản; nguy cơ mất an toàn về cháy, nổ còn rất lớn.

- Chủ động nắm tình hình các cơ sở lưu trú có người nước ngoài tạm trú, các cơ sở có người nước ngoài đang lao động, làm việc tại Việt Nam. Tăng cường chuyển đổi trạng thái công tác từ thủ công sang ứng dụng khoa học công nghệ; khai thác hiệu quả dữ liệu dân cư, dữ liệu căn cước công dân phục vụ hiệu quả các mặt công tác quản trị xã hội. Tăng cường công tác quản lý nhà nước về vũ khí, vật liệu nổ, công cụ hỗ trợ và pháo; tiếp tục quản lý chặt chẽ hoạt động kinh doanh có điều kiện về an ninh, trật tự.

10. Việc chấp hành pháp luật trong công tác điều tra, xử lý tội phạm

- Công tác tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố cơ bản đã được thực hiện đúng quy định của pháp luật. Tuy

nhiên, tỷ lệ giải quyết tin báo, tố giác tội phạm và kiến nghị khởi tố là 85,58%, chưa đạt yêu cầu Quốc hội giao.

- Công tác điều tra, xử lý tội phạm được thực hiện theo đúng quy định của pháp luật, có sự giám sát chặt chẽ của Viện kiểm sát các cấp. Tuy nhiên, còn có tình trạng sợ trách nhiệm, tâm lý giữ an toàn đã khiến tinh thần, ý chí tấn công tội phạm của một bộ phận điều tra viên có lúc, có nơi giảm sút.

- Các cơ sở giam giữ được bảo đảm an ninh, an toàn, không để xảy ra tình huống đột xuất, bất ngờ, không để xảy ra trường hợp các đối tượng giam giữ chống đối tập thể, phức tạp, qua đó, góp phần phục vụ công tác điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án hình sự. Tuy nhiên, công tác quản lý người bị tạm giữ, người bị tạm giam nhất là người bị kết án tử hình gặp nhiều khó khăn; vẫn còn tình trạng các đối tượng bị tạm giam, tạm giữ trốn, vi phạm pháp luật trong thời gian giam giữ, chết không do bệnh lý.

11. Tình hình, công tác xử lý vi phạm hành chính: Các bộ, ngành, địa phương thực hiện có hiệu quả các quy định của pháp luật về xử phạt vi phạm hành chính trên các lĩnh vực. Các vụ việc vi phạm hành chính cơ bản được phát hiện và xử lý kịp thời, bảo đảm đúng thẩm quyền, trình tự, thủ tục theo quy định của pháp luật.

12. Công tác hợp tác quốc tế: Tiếp tục duy trì và mở rộng quan hệ hợp tác song phương, tích cực tham gia các diễn đàn đa phương về phòng, chống tội phạm. Làm tốt công tác tiếp nhận hỗ trợ, viện trợ của các đối tác nước ngoài về phương tiện, kỹ thuật, chuyển giao công nghệ phục vụ công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật. Tuy nhiên, tình hình người Việt Nam phạm tội, vi phạm pháp luật ở nước ngoài vẫn còn phức tạp.

13. Một số nội dung khác có liên quan đến công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật

- Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật đã tạo hành lang pháp lý thuận lợi trong triển khai thực hiện các nhiệm vụ công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật. Tuy nhiên, để đáp ứng yêu cầu công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trong thời gian tới đòi hỏi các quy định của pháp luật cần tiếp tục được sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện kịp thời.

- Công tác phổ biến, quán triệt và hướng dẫn thực hiện pháp luật về bồi thường nhà nước tiếp tục được các bộ, ngành chức năng chú trọng triển khai. Trong năm, Cơ quan điều tra các cấp không nhận được đơn, yêu cầu đề nghị bồi thường thiệt hại trong hoạt động tố tụng hình sự thuộc trách nhiệm của Cơ quan điều tra.

- Các cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra

đã tích cực phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm, vi phạm pháp luật theo chức năng, nhiệm vụ được giao; chủ động phối hợp chặt chẽ với Cơ quan điều tra trong khởi tố, điều tra các vụ án. Tuy nhiên, việc thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn khởi tố vụ án và tiến hành các biện pháp điều tra ban đầu còn chưa tương xứng với tình hình thực tế.

- Công tác tuyển chọn đào tạo, bồi dưỡng, bổ nhiệm, miễn nhiệm và quản lý điều tra viên, cán bộ điều tra tiếp tục được quan tâm chỉ đạo. Đội ngũ điều tra viên, cán bộ điều tra nhìn chung được đào tạo cơ bản, bố trí công tác theo tiêu chuẩn chức danh và thường xuyên được tập huấn nâng cao trình độ, năng lực về mọi mặt. Tuy nhiên, một số điều tra viên, cán bộ điều tra có trình độ, năng lực hạn chế; cá biệt còn vi phạm đến mức phải xử lý hình sự.

- Các bộ, ngành cơ bản đã tổ chức phê duyệt Dự án thành phần và tổ chức triển khai thực hiện đầu tư về cơ sở vật chất, bố trí cán bộ thực hiện theo kế hoạch. Bộ Công an chủ động bố trí kinh phí và tiến hành thực hiện ghi âm hoặc ghi hình có âm thanh trong hỏi cung bị can đối với nhiều vụ án phức tạp, nghiêm trọng.

- Chính phủ đã tích cực thực hiện các kiến nghị của Quốc hội, các ủy ban của Quốc hội về công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; trong đó đã có Báo cáo riêng về chuyên đề tạm đình chỉ điều tra gửi đại biểu Quốc hội nghiên cứu; đồng thời, đẩy nhanh tiến độ xây dựng Cơ sở dữ liệu quốc gia về xử lý vi phạm hành chính theo kế hoạch đã đề ra.

II. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Về cơ bản, tình hình, kết quả công tác bảo đảm an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội tiếp tục có chuyển biến tích cực; nhiều nhiệm vụ, chỉ tiêu Quốc hội được thực hiện tốt, một số nội dung vượt chỉ tiêu qua đó góp phần giữ vững an ninh, trật tự phục vụ thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Tuy nhiên, tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật vẫn còn diễn biến phức tạp và có chiều hướng gia tăng. Nguyên nhân chủ yếu là do những khó khăn về kinh tế - xã hội làm gia tăng các nguyên nhân, điều kiện phát sinh tội phạm, vi phạm pháp luật; nguồn lực cho công tác phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật còn hạn chế; năng lực, ý thức trách nhiệm của một bộ phận cán bộ, công chức, viên chức chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn.

III. CHỦ TRƯỞNG, GIẢI PHÁP PHÒNG, CHỐNG TỘI PHẠM VÀ VI PHẠM PHÁP LUẬT NĂM 2024

Để nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật, thời gian tới Chính phủ tiếp tục chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương: ⁽¹⁾ Quán triệt, triển khai thực hiện có hiệu quả các chủ trương của Đảng, Nhà

nước về phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và quần chúng Nhân dân tham gia công tác bảo vệ an ninh trật tự. ⁽²⁾ Xây dựng và hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật liên quan đến công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật. ⁽³⁾ Kịp thời tham mưu với Đảng, Quốc hội các chủ trương, giải pháp bảo đảm lợi ích quốc gia, dân tộc, giữ vững an ninh quốc gia, trật tự an toàn xã hội. ⁽⁴⁾ Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác phòng ngừa xã hội, phòng ngừa nghiệp vụ. ⁽⁵⁾ Tiếp tục tăng cường đấu tranh các loại tội phạm; tổ chức thực hiện có hiệu quả công tác tiếp nhận, xử lý tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố; công tác bắt, giam, giữ và điều tra, xử lý tội phạm. ⁽⁶⁾ Nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về an ninh, trật tự. ⁽⁷⁾ Tăng cường nghiên cứu và ứng dụng các thành tựu tiên tiến của khoa học công nghệ, chuyển đổi số, chuyển đổi trạng thái các mặt công tác phòng, chống tội phạm. ⁽⁸⁾ Đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, nâng cao năng lực, đạo đức nghề nghiệp, ý thức trách nhiệm cho lực lượng thực thi pháp luật và hợp tác quốc tế trong phòng, chống tội phạm.

IV. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

Để nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật, Chính phủ kiến nghị, đề xuất Quốc hội quan tâm chỉ đạo theo thẩm quyền và báo cáo, đề xuất Quốc hội tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc về mặt pháp luật liên quan đến công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; tiếp tục xây dựng, hoàn thiện cơ chế, chính sách, phân bổ nguồn lực và tổ chức công tác giám sát; và tăng cường nguồn lực xây dựng lực lượng Công an nhân dân.

Chính phủ trân trọng báo cáo Quốc hội./.

CHÍNH PHỦ